

de voorzitter en leden van de vaste commissie
voor BZK in de Tweede Kamer

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
28 augustus 2020

Telefoon
06-53339665

Bijlage(n)
-

Onderwerp

Wet Decentrale Rekenkamers (35298)

Geachte dames en heren,

Binnenkort, mogelijk in week 37, bespreekt u de *wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Comptabiliteitswet 2016 in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie en het uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamers* (de Wet versterking decentrale rekenkamers, 35298). De VNG heeft al meerdere keren haar mening gegeven over de voorgenomen afschaffing van de rekenkamerfunctie, in [juni 2016](#)¹, [september 2018](#)² en [november 2019](#)³. Wij zien ons genoodzaakt om deze mening nogmaals onder uw aandacht te brengen, zodat de zorgen van gemeenten over de nu voorliggende wetswijziging erkend worden.

Gemeentelijke rekenkamer(functie) speelt een belangrijke rol

De lokale rekenkamer(functie) is belangrijk voor de publieke verantwoording van lokaal beleid. Wij zijn blij dat de minister het net als wij onwenselijk vindt dat er gemeenten zijn die geen of een slapende rekenkamer hebben. Het ministerie van BZK is in samenwerking met onder andere de VNG aan de slag gegaan met de aanbevelingen van de werkgroep lokale rekenkamers.⁴ Daar zijn wij blij mee en wij blijven hierin graag voortvarend een rol spelen.

¹ <https://vng.nl/brieven/vng-reactie-op-actieplan-lokale-rekenkamers>

² <https://vng.nl/nieuws/vng-reactie-op-afschaffen-rekenkamerfunctie>

³ <https://vng.nl/brieven/cultuur-en-kwaliteit-los-je-niet-op-met-een-structuurwijziging>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/04/16/werkgroep-lokale-rekenkamers>

Wetswijziging is een paardenmiddel

We moeten echter wel erkennen dat er maar heel weinig gemeenten zonder of met een sluimerende rekenkamer(funcitie) zijn. De wetswijziging is voor deze groep een paardenmiddel, waar het gros van de gemeenten, waar het systeem wel functioneert, alleen maar last van heeft. De wetswijziging richt zich op de uitzonderingen, maar raakt ook de goed functionerende rekenkamerfuncties.

Op basis van de recente resultaten van de werkgroep lokale rekenkamers uit 2019 (interviews onder voornamelijk inactieve rekenkamers) is de VNG van mening dat de minister van BZK zich op gedateerde onderzoeken (2011-2015) baseert en aannames maakt met een overschatting van het aantal inactieve rekenkamers. De minister geeft aan in 2020 een nieuw onderzoek te starten naar de staat van rekenkamer(funcities) in alle gemeenten. Wij verwachten dat na de acties van de werkgroep lokale rekenkamers het aantal inactieve rekenkamer(funcities) is afgenomen, waardoor er nog minder uitzonderingen zijn waar de wetswijziging een oplossing moet bieden.

Daarnaast betwist de VNG de gekozen oplossing van de minister van BZK dat een wetswijziging überhaupt het gewenste effect heeft; namelijk inactieve rekenkamers voorkomen. Cultuur en kwaliteit los je niet op met een structuurwijziging.

Geen draagvlak bij gemeenten

De VNG steunt de wetswijziging niet. Uit het rapport van de werkgroep lokale rekenkamers blijkt de relatie raad-rekenkamer juist zo bepalend te zijn. Het wetsvoorstel sluit actieve participatie van raadsleden als rekenkamerlid uit. De raad komt met het wetsvoorstel op nog meer afstand van de rekenkamer.

Daarnaast betekent de wetswijziging voor veel gemeenten met een goed functionerende rekenkamerfunctie dat zij ongewenste wijzigingen moeten aanbrengen. Enkele gemeenten hebben zelf actief deze boodschap aan u gezonden (onder andere [Brunssum](#)⁵, [Beesel](#)⁶ en [Almelo](#)⁷). Het wetsvoorstel doet voorts geen recht aan de lokale autonomie, waarmee gemeenten zoals Brunssum, Beesel en Almelo zelf moeten kunnen beslissen over de samenstelling van hun rekenkamerfunctie.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft in het gesprek met de Tweede Kamer op 9 oktober 2019 een pleidooi gehouden over de rol en positie van de raad jegens de Rekenkamer, zie: <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/laat-de-raad-zijn-eigen-externe-controle-regelen>. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden zou het daarom betreuren als de Kamer de voorgestelde wetswijziging zou ondersteunen en is daarom voluit medeondertekenaar van het verzoek in deze brief.

Ook de Vereniging van Griffiers is voorstander van keuzevrijheid voor gemeenteraden. Onderzoek heeft immers niet aangetoond dat de kwaliteit van rekenkamers afhankelijk is van de wijze van samenstelling.

⁵ <https://vng.nl/moties/behoud-autonomie-lokale-rekenkamerfuncties>

⁶ <https://vng.nl/moties/vreemd-aan-de-orde-van-de-dag-0>

⁷ <https://ris2.ibabs.eu/Reports/ViewListEntry/Almelo/8d241511-c7d1-42dc-98a6-54aacf016f51>

Financiële doorrekening ontbreekt

Tenslotte ontbreekt in de wetwijziging een financiële doorrekening voor de invoeringskosten voor de circa 300 gemeenten die hun rekenkamer anders moeten inrichten. Daarnaast ontbreekt een impuls voor structureel extra middelen voor rekenkamerbudgetten. Als de minister echt wil investeren in de cultuur en kwaliteit van de lokale rekenkamerfunctie, vraagt dat ook in financiële zin om versterking.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur

Vereniging van
Griffiers

R. Wiggers
Voorzitter

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

H. Bouwmans
Directeur